

OCTOBER 1955

2e JAARGANG No. 2

3

HET LANDJUWEEL 1955 TE EINDHOVEN

„De blijkbaar onuitroeibare gehechtheid van het Noord-Brabantse Volk aan zijn Gilden, werd ons deze zomer in Eindhoven op zijn best getoond, toen het Landjuweel op 25 en 26 Juni, in opdracht en met medewerking van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden is gehouden.

In dit gildewezen ligt iets bewaard, dat de eeuwen trotseert, en het meer moet zijn, dan een boeiende folkloristische vertoning, een demonstratie van pracht en praal uit een volmaakt verleden tijd.

In een primitieve Middeleeuwse of voor-Middeleeuwse gemeenschap, moet het zo zijn geweest, met de onderscheiden gilden, hetzij deze waren van zuiver godsdienstige dan wel economische, dan wel van militaire of defensieve aard. Zo, maar dan veel rijper, veel inniger, veel sterker behorende tot de levensstijl van die in godsdienst gedrenkte tijd.

En zij hebben het vrome volk sterk gemaakt voor de eer, de orde, de kerk en het gezin, die zij kernachtig aanduiden, met altaar en haardstede, en daarin kwam tot uitdrukking dat „Vivere cum ecclesia“, de synthese tussen leven en geloven, tussen kerk en samenleving.

Mij dunkt, dát is het wat deze oude

gilden nu al zo veel eeuwen lang in dit land de verbeelding heeft vastgehouden en de traditie heeft bewaard. Dit vertoon past nog in de fantasie en in de eenvoudige levensovertuiging van een eenvoudig volk, dat bewust of onderbewust de harmonie tussen het natuurlijke en bovennatuurlijk leven heeft bewaard.”

Dit schreef Burgemeester Kolfschoten van Eindhoven, in het voortreffelijke boekje „Brabantse Gilden“, uitgegeven door de Stichting Landjuweel te Eindhoven.

Het Landjuweel kan beschouwd worden als de „Kringdag“ van de Federatie, die echter slechts om de 3 jaar plaats vindt. Na de oorlog vond het eerste Landjuweel plaats in de Kring „Maasland“ op kasteel Maurik in 1949. In 1952 was de beurt aan Tilburg, „Kring Oirschot“, waar het stadion het middelpunt van de feestelijkheden was en thans was het Eindhoven „Kempensland“, die de gildebroeders opriep tot een grootse demonstratie van kunnen en willen.

Liefst 115 gilden uit alle Kringen, en vertegenwoordigers van de Gelderse en Limburgse schutterijen, alsmede gasten uit België en Duitsland, kwamen bijeen op een schitterende Juni-dag van dit jaar.

„De Gildetrom“, periodiek, uitgave van het bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot“, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. REDACTIE C. A. B. A. M. Schade, Moergestel. ADMINISTRATIE M. A. Adriaansen, Kloosterstraat 9, Goirle. Typografische verzorging: Drukkerij en Uitgeverij „de Hoop“, Hoogvensestraat 163 te Tilburg.

Nog nimmer zagen wij zulk een geweldige demonstratie. En groots opgezet, was het Landjuweel zeker. Het middelpunt vormde een enorme tent op het Frederik van Eedenplein, waar alle gildebroeders onder dak konden, en een ongelooflijke service aanwezig was voor spijs en drank.

Jammer genoeg was het feestterrein hiervan nogal ver verwijderd, maar in een stad blijft het ook moeilijk om alles centraal te regelen.

Voor het St. Catharina Lyceum, werd het gildenspel opgevoerd „Met vliegend vendel, slaande trom”, geschreven door Jan Naaykens. Ongetwijfeld een buitengewoon geslaagd iets, hetwelk alle gildebroeders hadden moeten bijwonen. De liefde en de verve, waarmede dit stuk werd gebracht, door ruim 200 medewerkers, was werkelijk fantastisch en alleen maar jammer, dat dit slechts 4 maal kon worden opgevoerd. Het zou werkelijk de moeite waard zijn, om door het gehele land, deze voorstelling te geven, ten einde onze landgenoten een helder inzicht in ons geliefde gildewezen bij te brengen.

Wat het Landjuweel zelf betreft, geloven wij te mogen opmerken, dat de organisatie voortreffelijk was, doch zoals elk mensenwerk, niet volmaakt. O.i. werd de nadruk wel erg sterk gelegd op de show, en aan de wedstrijden niet voldoende aandacht besteed. Zo kon het gebeuren, dat om 7.30 uur, pas de vierde groep aan het vendelen was, zodat de meesten niet meer konden wachten en naar huis gingen. Hetzelfde was het geval op de Speelweide met het trommen, en zoals op ieder gildefeest, was de controle bij de Schutsbomen beslist onvoldoende. Maar al bij al is er een enorm brok werk verzet, waarvoor wij niet dankbaar genoeg kunnen zijn, want ons gildewezen is hier goed mee geweest.

Het praesidium van het Landjuweel, mag ongetwijfeld terug zien op een uiterst geslaagd geheel, en niemand zal kunnen ontkennen, dat de bijzondere verdiensten van de Federatie secretaris Jos. Schroeders zeer zeker mogen worden gewaardeerd.

Een roemrijke bladzijde in de historie van de gilden is wederom omgeslagen. Red.

De massale vendelgroet in de Dommelvallei te Eindhoven.

Indrukken van de Kringdag te Wintelre

Zondag, 8 Mei 1955. Grauw en kil begint deze dag. Een lichte mist hangt over de velden. Onweerstaanbaar richten de ogen der gildebroeders zich op de hemel, die de laatste weken slechts zelden wat zonlicht doorliet, doch regenbui na regenbui losliet op ons Brabantse land. Een naargeestig voorjaar, zoals men gelukkig slechts zelden beleeft.

Niettegenstaande het gure weer en sombere weersvoorspellingen dag na dag, hebben de gildebroeders van St. Willibrordus te Wintelre met brandende liefde en warme toewijding de voorbereidingen getroffen voor deze kringdag, hebben zij zich uitgesloofd om het jaarlijks treffen der gilden van het „Kwartier van Oirschot” tot een waar feestijn te maken.

Of het organiserend gilde de bijzondere voorspraak van zijn grote schutspatroon heeft ingeroepen is ons niet bekend, doch een feit is, dat wij bij onze aankomst in Wintelre werden begroet door een mild zonnetje, dat een feestelijk aanzien gaf, aan het bevlagde vriendelijke dorpje. De ranke torenspits der St. Willibrorduskerk, bekroond met 'n haan in gouden glans, prijkte statig tussen de feestvierende gildebroeders.

Aan een der belangrijkste voorwaarden voor het slagen van een gildefeest was voldaan.

De deelnemers kwamen van alle zijden het dorp binnen, al naargelang de af te leggen afstand en de stand der gildekas per fiets, auto of bus.

Alsmaar zagen wij bekenden elkaar op eenvoudige gemoedelijke wijze begroeten. Het deed ons goed te zien, dat de vriendschap (eigen aan elk goed gildebroeder) weer eens hoogtij vierde in Wintelre.

Langzaamaan veranderde het straatbeeld. De burgers van zoeven bleken in een oogwenk te zijn veranderd. Koningen met zilver beladen, hoofdlieden met de spies in de hand, vendeliers in keurige uniformen met zwierige vendels, tambours, die hun trommen probeerden, maagden, bruidjes en gildebroeders in een bonte mengeling vertoonden zich in steeds grotere getale op

straat. De gilden hadden voor deze dag bezit genomen van Wintelre.

Zij waren daar tesaam gekomen om elkanders krachten te meten op elk wapen, zij waren daar om weer eens uitgemaakt te zien, welke vendelgroep ditmaal aan de spits zou staan, wie nu de beste standaardrijder zou zijn, kortom zij hadden zich verzameld om in eerlijke strijd te kampen om het zo begeerde zilver, dat het Gilde St. Willibrordus zo royaal voorhanden had en straks met kwistige hand zou uitdelen aan de winnaars.

Vooraf echter de wapenschouw der gilden! Steeds weer opnieuw vormt de optocht, besloten met de massale parade voor de ere-tribune het hoogtepunt van elk gildefeest. Zo ook in Wintelre.

Als een veelkleurig lint bewoog de stoet zich over de wegen, overgoten door een weldadige zon. Een talrijk publiek sloeg de steeds weer variërende groepen met grote belangstelling gade. Deze mensen, ongetwijfeld voor het overgrote deel rasechte Brabanders genoten zichtbaar van dit oeroude Brabantse tafereel op een wijze, zoals blijkbaar alleen echte Brabanders daarvan volledig kunen genieten. Een gildenoptocht ligt hen, omdat hun instelling eenvoudig en hun hart gelukkig nog ontvankelijk is voor het schone in hun gewest. Het deed hen zichtbaar goed thans ook te kunnen zien, wat tientallen geslachten voor hen op dezelfde plaatsen konden zien. En evengoed als hun voorvaderen waren

Niet roken tijdens het trekken

Herhaaldelijk valt het mij op, dat verschillende gildebroeders tijdens het trekken menen, ongestoord hun sigaartje of sigaret te kunnen roken. Dit is natuurlijk uit diciplinaire overwegingen ontoelaatbaar. De hoofdlieden dienen er dan ook op toe te zien, dat tijdens het marcheren en gedurende de demonstraties, alle rookgerei is opgeborgen. Red.

ook zij volledig daarop ingesteld. De St. Willibrordus-guld is beslist een nog voornamere plaats gaan innemen in de harten der toeschouwers.

De af te leggen afstand door het dorp naar het feestterrein was niet te lang. Hoofdman Snelders en zijn mannen hadden hun ervaring op dit punt volledig uitgebuit, in de wetenschap, dat een al te lange mars zelfs een gildebroeder kregelig kan maken.

De vlaggen op het feestterrein zwaaiden als het ware reeds vanuit de verte een hartelijk welkom toe en schenen alle gildebroeders uit te nodigen bezit te nemen van het voor hen gereserveerde groene tapijt, dat uitgespreid lag voor de ere-tribune.

De bonte stoet scheen dit welkom op prijs te stellen en dankbaar deze uitnodiging te aanvaarden, want ter plaatse zwenkte hij plotseling van de weg af en trok onder de jubelende tonen der muziekkorpsen het feestterrein op.

Wat deed het deugd bij het défilé voor de autoriteiten op de tribune te zien, dat ook hier weer de élite verzameld was, niet alleen om al die eenvoudige gildebroeders met hun attributen te zien, hun wedstrijden te volgen en hun zilververzamelingen te prijzen, doch ook om hun belangstelling en medeleven te tonen met de gilden, die eeuwenoude degelijke verenigingen met hun zuiver Brabantse geest.

En zoals het tegenwoordig elders is in ons gewest, was het ook in het kleine Wintelre: belangstelling uit de hoogste kringen.

Het gildewezen beleeft allereerste een opbloei. Er valt een ongekeerde interesse te constateren. De tijd schijnt gekomen, dat de echte Brabander plotseling teruggrijpt naar het erfgoed zijner vaders, dat dreigde verloren te gaan.

In deze tijd, waarin schijn, onwaarachtigheid en onoprechtheid hoogtij vieren in de wereld, voelt de Brabantse mens zich wederom onweerstaanbaar getrokken tot de eerlijke eenvoud en oprechte schoonheid van onze gilden. Hij komt tot het besef, dat de pijlers,

waarop de Brabantse gilden zijn gegrondvest, met zorg en verstand zijn samengesteld, waardoor zij eeuwen konden trotseren. Het Brabantse volk realiseert zich blijkbaar, dat de gilden nog steeds bestaan ongeschokt en onveranderd, wel gebogen, doch niet gebroken.

En daarom deed het ons zo goed ook in Wintelre grote belangstelling uit hogere kringen te mogen zien en was de openingsrede van Burgemeester Smulders ons uit het hart gegrepen. Hier sprak de Brabantse volksziel onopgesmukt haar eenvoudige hartelijke taal. Hier was een Brabander in hart en nieren aan het woord, voor wie de vraag of een gilde nog waarde heeft in deze tijd al lang bevestigend is beantwoord. En wij menen Burgemeester Smulders goed te hebben begrepen.

Wij voelden zijn medeleven met onze gilden, met ons gildebroeders. Wij voelen merkbaar de vriendschap.

En was het misschien juist daarom, dat de parade met de heerlijke massale vendelgroet, het eerbetoon aan kerkelijk en wereldlijk gezag, voor ons schooner was dan elders. Of is de steeds weer terugkerende opmars in gesloten formatie naar de tribune voor ons telkens weer een beleving van een zo intense schoonheid, dat wij alle vorige demonstraties vergeten? Wij moeten het antwoord hierop schuldig blijven, doch vast staat, dat de parade, het meest imponerende onderdeel van elk gildefeest, ook in Wintelre keurig verliep en op de aanwezigen een diepe indruk heeft gemaakt.

Wij zijn er van overtuigd, dat onze Federatie-Voorzitter Jhr. van Rijckevorsel, die ook aanwezig was, met voldoening heeft toegezien op „zijn” gilden, die in opmars zijn.

En het nederige Wintelre, een kerkdorp van de gemeente Vessem, kan de wetenschap met zich dragen, dat het Gilde St. Willibrordus, evengoed als andere gilden in grotere dorpen en zelfs steden, een plaats inneemt in het hart van onze sympathieke Federatie-Voorzitter, getuige zijn aanwezigheid. Moergestel, Mei 1955.

H. VAN ERVE.

Uitslagen :

Beste orde: St. Sebastiaan en
St. Barbara, Moergestel.
Oudste lid 1890: F. Koster, St. Barbara, Oisterwijk.
Mooiste nar: H. Sacramentsgilde,
Hulsel.
Schoonste vaandel: St. Mauritius,
Goirle.
Oudste vaandel: O. L. Vrouw Broederschap, Oirschot.
Schoonste standaard: St. Dionysius,
Tilburg.
Oudste standaard: St. Sebastiaan,
Hilvarenbeek.
Schoonst uitgebeelde patroonheilige:
St. Joris, Middelbeers.
Grootste aantal: St. Lambertus,
Vessem.
Schoonste geheel: St. Barbara, Oisterwijk.
Beste standaardruiter in optocht: St.
Joris, Moergestel.
Standaardrijden A: St. Joris, Moergestel.
Standaardrijden B: St. Joris, Oostelbeers.
Standaardrijden C: St. Sebastiaan,
Oirschot.
Trommen en roffelen grote trom: 1ste
St. Barbara, Oisterwijk.
Trommen en roffelen grote trom: 2de:
St. Barbara, Oirschot.
Trommen en roffelen kleine trom: St.
Sebastiaan, Hoogeloon.
Vendelen kl. A beneden 40 jaar: St.
Sebastiaan, Oirschot.
Vendelen kl. C: 1ste pr. St. Sebastiaan,
Hilvarenbeek.
2e pr. St. Sebastiaan, Moergestel.
3e pr.: H. Sacraments Gilde, Hulsel.
Vendelen boven 40 jaar: O. L. Vrouw
Broederschap, Oirschot.
Groepsvendelen:
1e pr. St. Sebastiaan, Moergestel.
2e pr. St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.
3e pr. H. Sacraments Gilde, Hulsel.
Schietswedstrijd, corps Handboog:
1ste St. Sebastiaan, Diessen.
2de St. Barbara, Moergestel.
J. Peters, koningskruis, St. Sebastiaan,
Diessen.
Corps Geweer:
1ste St. Lambertus, Vessem.
2de St. Lambertus, Vessem.
Koningskruis v. Nieuwenburg, Tilburg.

Corps Kruisboog:

1ste St. Ambrosius, Hooge Mierde.
2de St. Joris, Oirschot.
Koningskruis H. v. d. Wouw, Moergestel.
Kruisboog op doel Corps:
St. Joris, Goirle.
Handboog op doel Corps:
St. Sebastiaan, Westelbeers.
Meeste Koningsschilden: St. Lambertus, Vessem.
Schoonste Koningsschilden na 1940:
St. Barbara, Oisterwijk.
Oudste papagaai: St. Gregorius, Hilvarenbeek.
Oudste perkamenten: St. Joris, Hooge Mierde.

Gilde „St. Dionysius” opgenomen in propaganda-film over Tilburg!

In opdracht van het gemeentebestuur van Tilburg is een film vervaardigd, welke alle aspecten van deze nijvere fabrieksstad moet belichten. Zulks ter bevordering van het vreemdelingenverkeer. Naast de industrie, de bezienswaardigheden en de levenswijze der bevolking is een ruime plaats gegeven aan de folklore. In verband hiermede trad het Gilde „St. Dionysius” op Zaterdag 10 September j.l. in vol ornaat aan, voor de verfilming van het koningschieten op de vogel. Het geheel werd zo natuurlijk mogelijk opgenomen. De openingsschoten werden gelost door de loco-burgemeester, de Edelachtbare Heer L. Janssens en door de Zeereerw. Heer Pastoor van Dun van 't Heike. Ook de traditionele erewijn ontbrak niet en met enthousiasme werd de vogel door plm. 20 gildebreeders op de korrel genomen. Uiteindelijk wist P. Kennis het doelwit omlaag te halen. Nog geruime tijd bleven de gildebreeders hierna gezellig bijeen. Weer 'n prachtige propaganda voor 't gildewezen benut en vele duizenden zullen straks in alle bioscopen van Nederland kunnen genieten van het „acteurschap” der gildebreeders van „St. Dionysius”.

M. C. VAN DE VEN

Wegens plaatsgebrek moesten de uitslagen van het Landjuweel en van het Gildefeest te Lage Mierde blijven liggen tot het Kerstnummer van „de Gildetrom”. Red.

Bevrijdingsherdenking te Tilburg

Het Oranjecomité te Tilburg, verzocht de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden, de 10e Bevrijdingsherdenking op 30 April 1954 te willen opluisteren, waaraan door het Bestuur gaarne gevolg werd gegeven.

De Noord-Brabantse Federatie is de mening toegedaan, dat het goed is, dat de gilden een passende bijdrage leveren aan het maatschappelijke leven, en zag deze demonstratie als een hulpmiddel om de werkzaamheid der plaatselijke gilden in Tilburg te ondersteunen.

Vooraf in de grote steden, heeft de gilde-gedachte aan kracht ingeboet, en is het dus dienstig, dat op gezette tijden het bewijs van de ongebroken levenskracht der schuttersgilden tastbaar wordt gemaakt.

Zo kon het gebeuren, dat een 120-tal gildebroeders in Tilburg bijeen kwamen, om ook hun aandeel op te leveren voor de Bevrijdingsherdenking.

De stoet werd geopend door St. Joris, Tilburg; vervolgens St. Joris, Moergestel, O. L. Vrouw, Oirschot; een groepering Hoge Mierde, Lage Mierde en Hulsel, en hierna St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel en tot slot St. Catharina, Tongelre.

Van café Voskens op de Heuvel werd onder enorme belangstelling naar

het Willemsplein getrokken, alwaar met neigende vaandels voor de autoriteiten werd gedéfiléerd. Dan begint het gildespel, hetgeen door St. Catharina, Tongelre werd opgevoerd. Het gilde St. Sebastiaan en Barbara uit Moergestel, begeleidde hen naar de Schutsboom, en toen de Koningsvogel was afgeschoten, begeleidde ditzelfde gilde hen naar het gildehuis.

Na de inhuldiging en afmars van beide gilden langs de autoriteiten, kwamen alle gildebroeders in nieuwe formatie opgemarcheerd vanaf de Vismarkt. Alle tamboers voorop, daarachter de vaandels, de lopertjes en Patroonheiligen, vervolgens de Koningen en Overheden, gevolgd door de vendeliers en de overige gildebroeders, om een massaal défilé te maken voor de autoriteiten.

Na deze geweldige opmars geeft St. Sebastiaan en Barbara Moergestel, een indrukwekkende en uitstekende demonstratie van groepsvendelen, welke door het talrijke publiek op hoge prijs werd gesteld, gezien het langdurige applaus.

Ongetwijfeld heeft deze grootse demonstratie het zijne er toe bijgedragen, om het grote publiek meer bekendheid en waardering voor ons gildewezen te geven. Red.

Koningschieten bij Gilde St. Mauritius, te Goirle

Goirle, 27 Juni 1955.

Deze kermismaandagmorgen was voor ons Gilde St. Mauritius een belangrijke dag, want er moest vandaag geschoten worden voor een nieuwe koning.

Al vroeg in de morgen trokken hoofdman M. Adriaansen met zijn twee dekens, vaandrig en tamboer op pad om in de vier windstreken van ons dorp hiervan konde te doen en de gildebroeders te wekken en aan te zeggen alsdat ze om half negen in het gildehuis aanwezig moesten zijn om op te trekken naar de parochiekerk voor

het bijwonen der H. Mis, die zal worden opgedragen voor de levende en overleden gildebroeders.

Na de H. Mis stelden de gildebroeders zich op, begeleid door edelknappen en bruidjes, het gilde St. Joris en voorafgegaan door de Koninklijke Harmonie „Oefening en Uitspanning”, trok men onder de tonen der muziek naar het schutsterrein. Daar aangekomen trok men driemaal om de boom, daarna werd de boom gestreken en plaatste de koning de vogel er op. Hierna werd de boom onder muziek opgehaald, waarna de Hoofdman de Koning van het zilverwerk ontdeed en het aan de boom hing. Het teken als dat er

De nieuwe koning C. van den Berg, tredend over het vaandel.

geen koning meer is en er een nieuwe geschoten wordt.

Hierna sprak de Hoofdman 'n woord van welkom tot de Zeer Eerw. Heer Pastoor, de Edelachtb. Heer Burgemeester en Wethouders en verdere genodigden, tot de gildebroeders en wenste hun veel succes en een sportieve strijd om de koningstitel en verzocht de Pastoor de drie ereschoten te willen lossen. Daarna loste de Burgemeester en de hoofdman elk nog drie ereschoten, waarna de strijd een aanvang kon nemen.

De vogel had het hard te verduren, er werden flinke treffers geplaatst en na een sportieve kamp gelukte het C. v. d. Berg de vogel naar beneden te halen. Nadat het bestuur beraadslaagd had over de nieuwe Koning, trad de Hoofdman naar voren en feliciteerde hem met het behaalde succes, overhandigde hem de zilveren schilden en verzocht hem het ceremoniële handenwassen, om daarna over het uitgelegde vaandel te treden, dan werd de erewijn geschonken, waarna de stoet ge-

formeerd werd om naar het gildehuis te trekken. Aldaar werd aan de koning de eerste groet gebracht door de vendelier, verder trok men naar de pastorie alwaar de nieuwe Koning aan de Pastoor werd voorgesteld en door de vendelier over de hoofden van Pastoor en koning werd gevendeld en de eed werd afgelegd, waarna de Pastoor de erewijn aanbood. Vervolgens werd gemarcheerd naar het Gemeentehuis, aldaar werd de Koning voorgesteld aan Burgemeester en Wethouders, ook hier werd onder het vendelen de eed afgelegd waarna de Burgemeester zijn erkentelijkheid uitsprak over de gilden in zijn gemeente en hun aloude tradities die zij steeds in ere houden en hun kennelijke trouw aan kerk en staat. Hij nodigde de gildebroeders naar binnen en bood hun erewijn en sigaren aan. Na al deze officiële gebruiken vertrokken allen naar hun gildehuis terug en bleven daar nog een tijdje gezellig bijeen om de sportieve verschietsing nog eens te bespreken.

Dinsdagmorgen om 9 uur was alles weer present om de Koning af te halen. Aan diens woning aangekomen sprak de Hoofdman hem toe en omhing hem de zilveren schilden. De Koning dankte de hoofdman voor diens toespraak en nodigde allen uit om een glaasje te willen drinken op de gezondheid van de nieuwe Koning. Na een heerlijk glaasje bier werd getrokken naar de schutsboom, daar werden door de Koning drie vogels opgeplaatst waarna een aanvang werd gemaakt om deze naar beneden te schieten. Na een spannende kamp werden de vogels naar beneden geschoten door: 1 C. Hollanders, 2 A. Scholtze, 3 Jan Broekhoven, die hierdoor in het bezit kwamen van een prachtige tinnen schaal als zijnde de prijzen aan dit schieten verbonden. Onder een toepasselijk woord reikte de Hoofdman M. Adriaansen de prijzen uit en dankte allen voor hun sportiviteit bij het schieten betoond. Ook dankte hij het gilde St. Joris, de harmonie en allen die tot het slagen van dit zo prachtig verlopen koningschieten hadden medegewerkt.

De 400e Paddenstoel

Op 9 Augustus werd in de nabijheid van Oisterwijk de 400e Bondspaddenstoel onthuld, door de Commissaris der Koningin in Noord-Brabant, in het bijzijn van een groot aantal Burgemeesters, Bestuursleden van de A.N.W.B. en andere autoriteiten.

De plechtigheid werd opgeluisterd door een vendeldemonstratie van het gilde St. Sebastiaan op de Lind, welke door het hoge gezelschap ten zeerste op prijs werd gesteld. Red.

goede dag dit geweest is voor ons gildewezen. Wij menen dan ook niet beter te kunnen doen, dan hierbij de rede af te drukken (zie pag. 10), welke Dr. Ernest Claes, lid van de Koninklijke Vlaamsche Academie, met veel vuur en enthousiasme voor de verzamelde gildebroeders heeft gehouden. Uit deze rede spreekt zijn liefde, bewondering en eerbied voor onze gilden, en wij prijzen ons gelukkig, deze rede te kunnen publiceren, alsmede de foto van de auteur, welke hij gaarne voor de Nederlandse gildebroeders afstond.

Nog nooit zagen wij zoveel Nederlandse gilden op een Belgisch feest, en dank zij de voortreffelijke hulp van onze Federatie Secretaris Jos. Schroeders, werd het défilé en opmars op „Hollandse” wijze georganiseerd, hetgeen op de Belgische gildebroeders en de ongelooflijke hoeveelheid toeschouwers grote indruk maakten.

Dr. J. Verbesselt, de bekende Vlaamse folklorist, en een der beste gildenkenners, was eveneens aanwezig, en wees vooral op de toekomstige samenwerking tussen de Belgische en Nederlandse Brabantse gilden.

Het is altijd nog jammer dat het schieten in België feitelijk nog op de 2e plaats komt. De gildedans speelt daar een grote rol en men krijgt sterk de indruk, dat de andere prijskampen, als trommen, vendelzwaaien en schieten op de 2e plaats komen. Een standaardrijder hebben wij in België nog nimmer gezien.

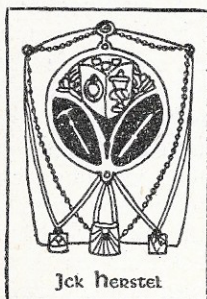
Toch is de belangstelling voor onze wijze van feestvieren in België groeiende, en hopen zij, dat ook wij meer belangstelling zullen tonen voor hun

Een Belgisch Gildefeest

Op 31 Juli vierde St. Sebastiaan te Zichem zijn 504e verjaardag.

Zichem is een oud stadje, in het land van de Abdij van Averbode, nabij de bekende bedevaartplaats Scherpenheuvel. Er zijn drie gilden, St. Joris met de kruisboog, St. Sebastiaan met de handboog en St. Barbara met de buks. St. Sebastiaan is verreweg het belangrijkste gilde, hetgeen thans ook op zijn verjaardag liefst 55 gilden heeft verzameld uit Nederland en België.

Wanneer wij dan vertellen, dat niemand minder dan Dr. Ernest Claes, de bekende auteur van „de Witte” erehoofdman van het feestvierend gilde is, en dat hij een brillante feestrede hield voor de verzamelde Brabantse gilden en ruim 6000 toeschouwers, dan kunt U zich voorstellen, welk een goede dag dit geweest is voor ons ge-

Restauratie van Gildeschatten

Levering van Koningsschilden, medailles etc.

Erkend Goud- en
Zilverreparatie-inrichting **JOS. HEEREN**

Ringbaan Oost 62 — Telefoon 22437 — TILBURG

gildedansen. Dit ligt echter uitgesproken niet in onze lijn. Voor zover wij weten is er slechts een gilde, St. Michielsgestel, wat zich in ons gewest hierop heeft toegelegd. Onze gilden zijn echter Schuttersgilden, waarbij de gildezusters alleen bij feestelijke gelegenheden voor de dag komen. In België maken de gildezusters een vast deel uit van het gildeleven, hetgeen ongetwijfeld aldaar zijn bekoring heeft, doch een geheel andere stempel op het gildewezen drukt.

Het is echter een buitengewoon genoeg om gast te zijn bij onze Belgische geestverwanten, hartelijk, gul en gastvrij, dragen ook zij de beste gildegedachte uit, en niets liever zouden zij willen, dan een nauwer contact met ons.

Wij zouden dan ook ieder gilde willen aanraden, het volgende jaar een Belgisch gildefeest op het programma te zetten, de mooiste gelegenheid om hartelijke, gelijkgestemde mensen te ontmoeten en een prettige dag te hebben in een omgeving, die wij ons be-slist meer vertrouwd moeten maken, want dat is zij dubbel en dwars waard.

Red.

Jubileum Gildefeest te Lage Mierde

Op 14 en 15 Augustus, vonden de Jubileum gildefeesten plaats, ter herdenking van het 40-jarig Hoofdman-schap van Helmus-Swaanen, te Lage Mierde.

Ruim 30 gilden, uit alle Kringen wa-ren opgekomen, om het jubileum van hun gildebroeder Helmus Swaanen te komen vieren.

De organisatie van de feestelijk-heden kan beslist goed genoemd wor-den, doch het was jammer dat er zo weinig gelegenheid was voor de gil-den, om ergens „thuis” te zijn. Op kleinere plaatsen is hier nu eenmaal niets aan te doen, en het gildefeest, kon dan ook verder bepaald een groot suc-ces worden genoemd.

De heer Verspaandonk en zijn man-nen, hebben werkelijk volop eer van hun werk gehad.

Red.

JAC. VAN GOOL

VIJFTIG JAAR GILDEBROEDER

De bekende Standaardrijder van het gilde St. Joris, Hilvarenbeek, gildebroeder Jac. van Gool, die gedurende 40 jaren te paard het pad van St. Joris te Hilvarenbeek heeft gebaand, vierde onlangs zijn gouden jubileum, als gildebroeder van genoemd gilde. Bij die gelegenheid heeft Hare Majesteit de Koningin, zijn vele verdiensten erkend, door onze gildebroeder van Gool, de ere-medaille in zilver toe te kennen, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

Het Bestuur van de Kring Oirschot en de Redactie van de Gildetrom, wensen de Heer van Gool van harte geluk met deze onderscheiding. De foto werd gemaakt in Juni 1948 voor de prachtige Kerk van St. Petrus-Banden te Hilvarenbeek. De cliché van de foto werd welwillend afgestaan door het Nieuwsblad van het Zuiden, waarvoor onze hartelijke dank.

Rede van Dr. Ernest Claes op 31 Juli 1955 bij de 504e verjaardag van St. Sebastiaansgilde te Zichem

Heren Burgemeester, Schepenen en Gemeenteraadsleden van deze aloude stede,

Mannen en Vrouwen van Zichem,
Gildebroeders en Gildezusters,
en gij allen, die mij hoort,

als Ere-Hoofdman van de St. Sebastiaans-Gilde van Zichem, die vandaag haar eeuwenoud bestaan herdenkt, is mij de aangename taak opgedragen U allen welkom te heten op deze luisterrijke manifestatie. Welkom dan uit naam van onze St. Sebastiaans-Gilde, uit naam van alle Zichenaars, aan alle Gildebroeders en Gildezusters die van ver en van nabij naar hier gekomen zijt, en aan de duizenden die vandaag ons de eer aandoen van hun bezoek, om hulde te brengen aan het glorieus bestaan van een der schoonste instellingen die de vorige eeuwen ons hebben nagelaten.

En iedereen hier aanwezig, met onze St. Sebastiaans-Gilde vooraan, zal begrijpen dat ik vooral een hartelijk wel-

kom toeroep aan onze talrijke Gildebroeders van over de grens, van het ons zo bevriende Nederlandse volk. Hollandse vrienden, doet alsof ge thuis waart, zeggen we te Zichem, want, misschien weet gij het niet, ge staat hier eigenlijk niet zo helemaal op vreemde grond. Immers, uw geliefde Vorstin, Hare Majesteit Koningin Juliana, draagt nog altijd de titel van Baronesse van Zichem. En wij zijn daar trots op.

Ere aan de Baronesse van Zichem, ere aan haar goede Nederlandse volk!

En als gij het hoofd even wilt keren, ziet gij daar die reuzetoren oprijzen, als getuige van ons groot verleden, het laatste overblijfsel van een eenmaal machtige middeleeuwse burcht, waar ongeveer vierhonderd jaar geleden **uwe** voorvaderen en **onze** Zichemse voorvaderen zijde aan zijde totter dood hebben gestreden voor de vrijheid van hun land tegen vreemde verdrukkers. Deze plaats is voor ons beiden geheiligd door het bloed van onze vaderen, want die burcht was eenmaal het

kerkelijke kunst

J. a. VERBUNT

edelsmeedwerk

paramenten

vlaggen

vaandels

langestraat 27
telefoon 21950/51
TILBURG

bezit, met het land van Zichem rondom, van het thans regerende geslacht der Oranje-Nassau's. Welkom dus, Gildebroeders van het oud Brabant, Noord en Zuid. Want al heeft de Staatskunde een denkbeeldige scheidingslijn tussen ons getrokken, onze harten blijven verenigd in een band van vriendschap en wederzijdse waardering.

Gildebroeders, wij Zichenaars zingen nog altijd het oude lied van de „Borgerlijke Wachten van Zichem”, waarvan het refrein luidt:

Als Brabant uytstack d'oorlogsvaen
Wie zag ooit Zichem achterstaen.

Maar vandaag kunt gij allen constateren dat Zichem ook niet achterstaat wanneer het de vredesvaan hoog in de wind laat wapperen, op deze feestdag van de broederliefde en de volksvreugde. Want het goede volk van Zichem draagt in zijn hart een warme genegenheid voor zijn „Gul”, zijn St. Sebastiaans-Gilde, omdat het, onbewust misschien, weet dat in haar de oude traditie voortleeft, de oude trouw aan land en volk van de mannen die eenmaal de soldaten waren, de verdedigers van hun vrije stede, van hun gemeentelijke rechten en vrijheden. Daar is in ons iets overgebleven van de achting en de erkenning van eertijds, en al is onze Gilde niet de talrijkste vereniging van onze Gemeente, ik weet toch dat er geen is die dieper en vaster wortelt in de oeroude krachten die ons Zichems volk gemaakt hebben wat het is.

En al moeten de leden van de Gilde niet meer met pieken en hellebaarden op de wallen van Zichem staan, toch kan ik U verzekeren dat zij even dapper, even strijdlustig en onoverwinbaar hun man kunnen staan, wanneer zij op hun jaarlijkse Gildefeest in de Zichemse taveernen staan tegenover het goede Brabantse bier. En deze schone, edele gewoonte, Gildebroeders en Gildezusters, wens ik U allemaal toe.

Het is voor ons allen een blijde, een onvergetelijke dag. De Gilden, eender onder welke naam, hebben in Vlaanderen, in Noord-Brabant en Limburg, in de laatste jaren nieuw leven gekregen. Wij houden vast aan onze oude overleveringen en gebruiken, niet alleen omdat de folklore een zo belangrijke

Dr. Ernest Claes, lid Kon. Vlaamse Academie

betekenis heeft gekregen in de geschiedenis van een volk, maar ook en vooral omdat wij alle waarden die het verleden ons naliet, die de stempel dragen van onze ware volkskracht, niet willen laten verloren gaan. Het behoort tot ons meest eigen patrimonium. Wij leven in een tijd dat een nieuwe wereld, een nieuwe mensheid zich aan het vormen is, in een tijd van verscheurdheid, onrust en zorg, in een tijd dat wij zo vele plaasteren goden zien aan stukken vallen voor nieuwe plaasteren ideologiën. Het is een reden te meer om vast te houden wat er in dit verleden schoon en edel en sterk was.

Mij blijft nu alleen nog over de dank van onze St. Sebastiaans-Gilde uit te spreken aan al degenen die het hunne hebben bijgedragen tot het welslagen van deze herdenking, aan burgemeester, schepenen en raadsleden zonder uitzondering, voor hun edelmoedige steun, aan de geestelijkheid om haar hartelijke aanmoediging, aan de leden van de verschillende Komitees om hun onbaatzuchtige medewerking, en geen

van hen zal het mij euvel duiden zo ik hier de naam vermeld van een man, die de spil is geweest waar omheen de ganse organisatie van deze feestelijkheid draaide, die de ware Gildegeest in zich draagt, onze goede sekretaris van de St. Sebastiaans-Gilde, Remy Nijs.

Dank ook aan Jeroom Leys die zo belangloos dit terrein ter beschikking stelde, aan de Harmonie en de Fanfare, aan de Fanfare van Molenstede, en aan alle Zichenaars die ons op eender welke wijze hebben geholpen, al is het maar door de publiciteit in ons feestprogramma. Dit feestprogramma, geachte toehoorders — en ik zeg het vooral voor U, Zichenaars — gaat vanavond niet naar huis zonder dit dokument op zak te dragen, want het zal later voor uw kinderen en kleinkinderen de schoonste herinnering zijn aan het grootste feest dat ooit te Zichem heeft plaats gevonden.

In het bijzonder dank ik U, Dr. Verbesselt, hooggewaardeerde Conservator van het Folkloristisch Museum te Brussel, om al de moeite die gij U voor ons gegeven hebt, voor uw wijze raad, en omdat ge persoonlijk hebt willen aanwezig zijn bij dit landelijk feest. En met U druk ik de wens uit dat Sint Joris en Sinte Barbara zo gauw mogelijk weer zouden opstappen naast Sint Sebastiaan. Drie heiligen voor een dorp als Zichem is niet te veel.

En in laatste en hoogste instantie gaat onze dank tot U, Gildebroeders uit Nederland en België. Gij hebt door uw talrijke opkomst aan dit jubileum een luister bijgezet die enig is en blijven zal in de annalen van Zichem en Brabant.

En daarom, laten wij elkander straks bij het afscheidnemen, een hartelijk tot weerziens toeroepen hier of elders, en

Leve Nederland, leve België, leve Zichem en zijn St. Sebastiaans-Gilde!

Dr. ERNEST CLAES.

TWEELINGEN CONGRES.

Op 22 Mei, werd het eerste Europese Tweelingen Congres, te Oirschot georganiseerd.

Op speciale uitnodiging van Burgemeester Steger, nam het gilde St. Sebastiaan en Barbara uit Moergestel, aan de feestelijkheden deel.

Het optreden van de keurig gedisciplineerde gilden werd door de vele aanwezigen, en in het bijzonder de tweelingen ten zeerste gewaardeerd, waaraan ook de vendelgroet, welke uiterst correct werd uitgevoerd, een belangrijk aandeel had.

NIEUWS UIT BELGIË.

Het gilde St. Sebastiaan uit Haacht, bekend om zijn bijzonder mooie costuums van de gildezusters en de voortreffelijke gildedansen, nam deel aan de internationale feesten te Llangollen in Wales.

De redactie ontving van de Hoofdman G. Lambrechts een kaart uit dat verre land, met de mededeling, dat men veel succes op deze internationale feesten had geoogst, waarmede onze redactie het zo bevriende Belgische gilde van harte gelukwens.

Wij hopen oprecht, dat St. Sebastiaan Haacht, het volgend jaar gelegenheid zal hebben een van onze gildefeesten te komen bezoeken en dat, de reeds eerder gelegde vriendschapsbanden, dan nog hechter zullen worden.

H.H. SCHUTTERS,

Wij komen hier met onze nieuwe artikelen voor de **SCHIETSPOORT**!

Wij kunnen U aanbieden: Nieuwe prima passende **Beaumont**hulzen; **Mauser**hulzen; **Bukshulzen** cal. 8.15 x 46; **Bukshulzen** cal. 9.5 mm.

Vele soorten slaghoedjes, buskruit, kogels, diverse maten wipvogels, versnellers, kogelvormen, slaghoedjestangen, vizieren diopters, korrels, foudralen, lederen vizierbeschermers, geweerriemen, kogelvet etc.

Beaumontgeweren cal 11.5 — **Buksen** cal. 8.15 en 9.5 — **Buksen** cal. 22 Long Rifle **VALKENBURG's** **BUKSEN** cal. 22 mm. met versneller en diopter, geschikt voor patronen die U zo bij 50, 100 of meer stuks kunt kopen. Geen kogelgieten meer! Geen kruidladingen en geen vuile handen meer! **Koopt daarom een VALKENBURG-BUKS.** — **Bosquette buksen** 6 mm.

*Steeds 2000 wapens
geregeld in voorraad!*

FIRMA W. A. M. VALKENBURG

WILLEM II-STRAAT 58 — TELEFOON 04250 - 22802 — TILBURG